

RAAD VAN STATE, AFDELING ADMINISTRATIE.

A R R E S T

**nr. 78.174 van 18 januari 1999
in de zaak A. 68.656/IX-860.**

In zake : Josephus TROFFAES,
wonende te MORTSEL,
Molenlei 118/1

tegen :

de Belgische Staat, vertegenwoordigd door :
1. de minister van Volksgezondheid en
Pensioenen,
2. de minister van Ambtenarenzaken.

D E R A A D V A N S T A T E , I X e K A M E R ,

Gezien het verzoekschrift dat Josephus TROFFAES op 24 april 1996 heeft ingediend om de gedeeltelijke vernietiging te vorderen van de beslissing van 27 april 1995 van de commissie van beroep voor de politieke gevangenen en hun rechthebbenden, in zoverre zijn vraag tot herziening van de beslissing van 18 november 1955 ongegrond wordt verklaard;

Gezien de memorie van antwoord van de eerste vertegenwoordiger van de verwerende partij en de memorie van wederantwoord;

Gezien het verslag opgemaakt door auditeur R. VANDER ELSTRAETEN;

Gelet op de beschikking van 29 januari 1998 die de neerlegging ter griffie van het verslag en van het dossier gelast;

Gelet op de kennisgeving van het verslag aan partijen en gezien de laatste memories van verzoeker en van de eerste vertegenwoordiger van de verwerende partij;

Gelet op de beschikking van 10 november 1998 waarbij de terechtzitting bepaald wordt op 30 november 1998;

Gehoord het verslag van staatsraad A. BEIRLAEN;

Gehoord de opmerkingen van verzoeker, en van advocaat Fr. IMPENS en adjunct-adviseur E. DE DECKER, die verschijnen voor de eerste vertegenwoordiger van de verwerende partij;

Gehoord het eensluidend advies van eerste auditeur R. VANDER ELSTRAETEN;

Gelet op titel VI, hoofdstuk II, van de wetten op de Raad van State, gecoördineerd op 12 januari 1973;

1. Over de gegevens van de zaak.

Overwegende dat de gegevens van de zaak als volgt kunnen worden samengevat :

1.1. Josephus TROFFAES vertrekt in 1940 naar Duitsland om er in Friedrichshafen te gaan werken. Op 26 juli 1941 wordt hij beschuldigd van ontvreemding van plannen ten voordele van de geallieerden. Op 19 augustus 1941 ontsnapt hij uit de gevangenis van Friedrichshafen.

1.2. Op 12 oktober 1941 wordt hij in Frankrijk aangehouden. Van de gevangenis van Pau wordt hij overgebracht naar het kamp van Gurs waar hij op 2 november 1941 ontsnapt.

1.3. Begin januari 1942 vertrekt hij naar Hannover. Hij wordt er op 27 januari 1942 opnieuw aangehouden. Op 5 januari 1943 wordt hij te Berlijn Moabit tot drie jaar gevangenis veroordeeld wegens aanslag op de veiligheid van het Reich. Hij ontsnapt op 27 augustus 1943 tijdens zijn overbrenging naar de gevangenis van Wittlich.

1.4. Op 28 februari 1944 wordt hij aangehouden door de Kripo/Stapo Bordeaux en overgebracht naar Auschwitz, Buchenwald en Flossenbürg.

1.5. Op 11 januari 1951 dient verzoeker een aanvraag in tot het verkrijgen van de titel van politiek gevangene en van de hoedanigheid van gerechtigde van het statuut.

1.6. De aanvaardingscommissie voor politieke gevangenen en hun rechtverkrijgenden verwerpt deze aanvraag op 9 november 1953.

1.7. De beslissing van de aanvaardingscommissie wordt op 18 november 1955 door de aanvaardingscommissie van beroep van de politieke gevangenen en hun rechtverkrijgenden bevestigd.

1.8. Verzoeker dient op 22 november 1982 een aanvraag tot herziening van deze beslissing in.

1.9. Deze aanvraag wordt door de aanvaardingscommissie van beroep op 8 oktober 1985 verworpen.

1.10. Op 10 januari 1991 dient verzoeker een nieuwe aanvraag tot herziening in.

1.11. Deze aanvraag wordt door de beroepscommissie een eerste maal behandeld op de zitting van 20 oktober 1994. De zaak wordt dan sine die uitgesteld om verzoeker in staat te stellen nieuwe bewijsstukken voor te leggen.

1.12. De zaak wordt opnieuw opgeroepen op de zitting van 27 april 1995. Op deze zitting wordt verzoeker, bijgestaan door zijn raadsman, gehoord. Diezelfde dag neemt de commissie van beroep voor de politieke gevangenen en hun rechthebbenden de thans bestreden beslissing waarbij de herzieningsaanvraag ontvankelijk en gedeeltelijk gegrond wordt verklaard en beslist wordt "dat er in hoofde van appellant geen toepassing kan gemaakt worden van het bepaalde bij artikel 6 van het koninklijk besluit van 16 oktober 1954";

2. Over de procedure.

2.1. Overwegende dat verzoeker de verwerping vraagt van de memorie van antwoord "in de mate dat mevrouw Ria FRANSIS niet bevoegd was om een memorie van antwoord op te stellen";

2.2. Overwegende dat de memorie van antwoord ondertekend is door R. FRANSIS, coördinator van de Bestuursafdeling voor de Oorlogsgetroffenen; dat een ministerieel besluit van 9 januari 1987 de ambtenaar belast met de leiding van de Bestuursafdeling voor de Oorlogsgetroffenen machtigt alle procedureakten en stukken te ondertekenen die aan de Raad van State worden toegestuurd; dat de exceptie van onontvankelijkheid van de memorie van antwoord derhalve niet opgaat;

3. Over de gegrondheid van het beroep.

3.1. Overwegende dat verzoeker als middel aanvoert dat de bestreden beslissing met machtsoverschrijding is genomen doordat de beroepscommissie geen onderzoek heeft ingesteld naar de uitzonderlijke vaderlandslievende diensten, dat de commissie tot de conclusie is gekomen dat geen toepassing gemaakt kon worden van het bepaalde bij artikel 6 van de wet zodat een onderzoek naar uitzonderlijke vaderlandslievende diensten, in tegenstelling met de commissies die de beslissingen van 18 november 1955 en 8 oktober 1985 hebben genomen, niet meer overbodig was;

3.2. Overwegende dat de verwerende partij hierop antwoordt dat de commissie van beroep uitdrukkelijk stelt dat uit de debatten is gebleken dat verzoeker bij het bepalen van zijn actiemiddelen geen enkele leiding had waardoor hij nogal roekeloos en zonder duidelijk inzicht heeft gehandeld, dat hieruit blijkt dat de commissie wel degelijk heeft onderzocht of er geen redenen aanwezig waren om hem te ontheffen van de uitsluitingsgrond wegens vrijwillige arbeid voor de vijand;

3.3.1. Overwegende dat artikel 5, 6°, en artikel 6 van de gecoördineerde wetten betreffende het statuut van de politieke gevangenen en hun rechthebbenden luiden als volgt :

"Art. 5. Worden uitgesloten van het recht op onderhavig statuut :

(...)

6° de personen die, zonder dwang, voor Duitsland of zijn bondgenoten hebben gewerkt; deze personen kunnen, indien zij achteraf uitzonderlijke vaderlandslievende diensten hebben bewezen, door de bij de artikelen 32 en 37 ingestelde commissies worden ontslagen van de bij dit artikel voorziene vervallenverklaring.

Art. 6. De titel van politiek gevangene en zelfs elk recht op dit statuut kan worden ontzegd aan de personen die een onwaardig gedrag gehad hebben, hetzij om reden van hun houding ten opzichte van de vijand, vóór, gedurende en na hun gevangenschap,

hetzij om reden van daden gesteld ten nadele van hun medegevangene.";

3.3.2. Overwegende dat de aanvaardingscommissie van beroep verzoeker op 18 november 1955 van het statuut der politieke gevangenen uitsloot met toepassing én van artikel 5, 6° -vrijwillige arbeid voor Duitsland- én van artikel 6 -onwaardig gedrag- van de gecoördineerde wetten; dat, waar men van het verval bedoeld in artikel 5, 6°, kan worden ontslagen zo uitzonderlijke vaderlandslievende diensten werden gepresteerd, artikel 6 niet voorziet in een mogelijkheid tot ontheffing van de erin bedoelde uitsluiting; dat, zo de uitsluiting op grond van artikel 6 facultatief is, de wet niet bepaalt dat men ervan kan worden ontheven; dat de aanvaardingscommissie van beroep er op 18 november 1955 en 8 oktober 1985 terecht op wees dat een onderzoek naar de eventuele uitzonderlijke vaderlandslievende activiteiten van verzoeker overbodig was daar dit alleen de ontheffing van het verval wegens vrijwillige arbeid -artikel 5, 6°- tot gevolg kon hebben en betrokkene geenszins kon ontslaan van de uitsluiting opgelopen ingevolge zijn onwaardig gedrag -artikel 6-;

3.3.3. Overwegende dat in de bestreden beslissing wordt geoordeeld dat er, in tegenstelling tot wat vroeger was aangenomen, geen voldoende redenen voorhanden zijn om artikel 6 -uitsluiting wegens onwaardig gedrag ten opzichte van de vijand- toe te passen; dat zodra ze tot dit besluit was gekomen, de beroepscommissie ertoe gehouden was na te gaan of verzoeker, zoals door hem staande gehouden, uitzonderlijke vaderlandslievende diensten had bewezen -inzonderheid of de beweerde spionageactiviteiten en het ingeroepen gedrag in de concentratiekampen als zodanig konden worden beschouwd-; dat dit onderzoek niet meer overbodig was, nu verzoeker nog enkel wegens zijn vrijwillige arbeid in Duitsland (artikel 5, 6°, van het statuut) werd uitge-

sloten en hij van dit verval kon worden ontheven indien hij achteraf uitzonderlijke vaderlandslievende diensten had gepresteerd;

3.3.4. Overwegende dat de verwerende partij niet betwist dat de commissie van beroep een onderzoek naar de uitzonderlijke vaderlandslievende diensten had moeten instellen; dat volgens haar er wel degelijk zulk een onderzoek heeft plaatsgevonden, aangezien in de bestreden beslissing wordt overwogen dat verzoeker bij het bepalen van zijn actiemiddelen geen enkele leiding had waardoor hij nogal roekeloos en zonder duidelijk inzicht heeft gehandeld; dat de lezing van de bestreden beslissing er geen twijfel laat over bestaan dat deze considerans enkel kadert binnen het onderzoek naar de toepassing van artikel 6; dat de jeugdige leeftijd en het roekeloos gedrag van verzoeker door de beroepscommissie worden aangevoerd, niet om het bestaan van uitzonderlijke vaderlandslievende diensten te ontkennen, maar om zijn onwaardig gedrag tegenover de vijand te milderen; dat, aangenomen dat de betreffende considerans inderdaad de ontheffing van het verval bedoeld in artikel 5, 6°, betreft -quod non- het onderzoek alleszins onvolledig is gebleven; dat er immers enkel sprake is van feiten toen verzoeker "tussen 18 en 21 jaar" oud was -met andere woorden van vóór eind 1942-, zodat de spionageactiviteiten in de laatste oorlogsjaren en het gedrag in de concentratiekampen zonder meer buiten beschouwing werden gelaten; dat, in tegenstelling tot wat de verwerende partij laat gelden, uit de bestreden beslissing niet kan worden afgeleid dat er een onderzoek naar de beweerde uitzonderlijke vaderlandslievende diensten werd ingesteld; dat, door na te laten dit aspect van de zaak te onderzoeken, de commissie van beroep haar taak niet naar behoren heeft uitgevoerd; dat het middel gegrond is;

3.3.5. Overwegende dat de verwerende partij in haar laatste memorie aandringt op een volledige vernietiging, kennelijk om later nog de ontvankelijkheid van de herzieningsaanvraag te betwisten; dat echter over dit aspect definitief uitspraak werd gedaan, nu door de Belgische Staat geen annulatieberoep tegen de voor verzoeker gunstige beschikkingen van de aangevochten beslissing werd ingesteld,

B E S L U I T :

Artikel 1.

Vernietigd wordt de beslissing van 27 april 1995 van de commissie van beroep voor de politieke gevangenen en hun rechthebbenden, in zoverre de herzieningsaanvraag van Josephus TROFFAES ongegrond wordt verklaard.

Artikel 2.

Dit arrest zal in de registers van bovenvermelde commissie worden overgeschreven en melding ervan zal worden gemaakt op de kant van de vernietigde beslissing.

Artikel 3.

De zaak wordt verwezen naar de anders samengestelde commissie van beroep voor de politieke gevangenen en hun rechthebbenden.

Artikel 4.

De kosten van het beroep, bepaald op vierduizend frank, komen ten laste van de Belgische Staat.

Aldus te Brussel uitgesproken in openbare terechtzitting, op achttien januari 1900 negenennegentig, door de IXe kamer, die was samengesteld uit :

de HH.	J. BORRET,	voorzitter,
	A. BEIRLAEN,	staatsraad,
	L. HELLIN,	staatsraad,
Mevr.	S. VAN AELST,	griffier.

De griffier,

De voorzitter,

S. VAN AELST.

J. BORRET.